

05/02/2024

(i) Printed Pages : 4 Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

8	0	0	3
---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (Gen.) 1st Semester
(2123)

TECHNIQUES OF TEACHING (In all Mediums)
(Same for USOL Candidates of 1st Sem.)

Paper : F-1.3

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 40

Note :— Attempt five questions in all, including Question No. 9 (Unit-V) which is compulsory and selecting one question each from Units I-IV.

UNIT-I

1. Explain the concept of teaching and also enumerate principles of teaching. 8
2. Discuss reflective teaching and enlist strategies for making teachers reflective practitioners. 8

UNIT-II

3. Discuss the concept, procedure, merits and limitations of Micro teaching. 8
4. Discuss the meaning and scope of computer assisted instruction in present scenario. 8

UNIT-III

5. Discuss the Concept Attainment Model of teaching with respect to assumptions, syntax and nurturing effect. 8
6. Explain the basic components of Inquiry Training Model. 8

UNIT-IV

7. Specify the use and application of Teleconferencing and Internet in Education. 8
8. Discuss the role of Open Educational Resources and Social Media in making teaching learning interactive with examples. 8

UNIT-V

9. Write short notes on the following :
 - (a) Professional Ethics of Teachers
 - (b) Merits and Demerits of Simulated Teaching
 - (c) Fundamental elements of Inductive Thinking Model
 - (d) Barriers of Communication. 4×2=8

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- कुल पांच प्रश्नों के उत्तर दीजिए साथ ही प्रश्न नम्बर 9 (यूनिट-V) जो कि अनिवार्य है और यूनिट I से IV तक प्रत्येक में से एक प्रश्न का चयन करें।

यूनिट-I

1. शिक्षण की अवधारणा को स्पष्ट करें और शिक्षण के सिद्धांतों को भी बताएं। 8
2. चिंतनशील शिक्षण पर चर्चा करें और शिक्षकों को चिंतनशील अभ्यासकर्ता बनाने के लिए रणनीतियाँ सूचीबद्ध करें। 8

यूनिट-II

3. सूक्ष्म शिक्षण की अवधारणा, प्रक्रिया, गुणों और सीमाओं पर चर्चा करें। 8
4. वर्तमान परिवृष्टय में कम्प्यूटर सहायता प्राप्त अनुदेश के अर्थ और दायरे पर चर्चा करें। 8

यूनिट-III

5. धारणाओं, वाक्य रचना और प्रशिक्षण प्रभाव के संबंध में शिक्षण की अवधारणा प्राप्ति मॉडल पर चर्चा करें। 8
6. सूक्ष्म शिक्षण मॉडल के बुनियादी घटकों की व्याख्या करें। 8

यूनिट-IV

7. शिक्षा में टेलीकांफ्रेंसिंग और इंटरनेट के उपयोग और अनुप्रयोग को निर्दिष्ट करें। 8
8. उदाहरणों के साथ शिक्षण अधिगम को इंटरैक्टिव बनाने में मुक्त शैक्षिक संसाधनों और सोशल मीडिया की भूमिका पर चर्चा करें। 8

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त नोट लिखें :
 - (a) शिक्षकों की व्यावसायिक नैतिकता
 - (b) तकली शिक्षण के गुण और दोष
 - (c) आगमनात्मक सोच मॉडल के मौलिक तत्व
 - (d) संचार की बाधाएँ। 4×2=8

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- सारिकाँ विंचें ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9 (ਯੂਨਿਟ-V) ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ-I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ। 8
2. ਵਿਫਲੈਕਟਿਵ ਟੀਚਿੰਗ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਫਲੈਕਟਿਵ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਮਾਈਕਰੋ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਵਿਧੀ, ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
4. ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਧਾਰਨਾਵਾਂ, ਸੰਟੈਕਸ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਕਲਪ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮਾਡਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
6. ਪੁੰਡਰਿੱਫ ਸਿਖਲਾਈ ਮਾਡਲ ਦੇ ਮੂਲ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਕਾਨਫਰੈਂਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ। 8
8. ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟੀਚਿੰਗ ਲਰਨਿੰਗ ਨੂੰ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਓਪਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਰਿਸੋਰਸਜ਼ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ:
 - (a) ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਵਰ ਨੈਤਿਕਤਾ
 - (b) ਸਿਮੂਲੇਟਿਡ ਟੀਚਿੰਗ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਅੱਗੂਣ
 - (c) ਇੰਡਕਟਿਵ ਬਿੱਕਿੰਗ ਮਾਡਲ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ
 - (d) ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ।4×2=8